

JAARVERSLAG 2012

Inhoud

1.	Voorwoord	3
2.	Bestuur en organisatie.....	4
3.	Projecten in Nepal.....	4
a.	Biogasinstallaties	4
b.	Toiletten en improved cooking stoves (ICS)	5
c.	Scholen	5
4.	Monitoring.....	6
5.	Fondsenwerving en promotie in Nederland	6
6.	Financieel	9
7.	Toelichting op financiële overzichten.....	12

1. Voorwoord

Hoewel het moment van terugkijken laat is, doen we het met genoeg: terugkijken op het jaar 2012. Een jaar waarin veel werd bereikt en gedaan, ondanks het feit, dat de crisis in volle hevigheid toesloeg in dit rijke deel der aarde. Na de ervaringen in 2011 bleek het ook in 2012 mogelijk om – zonder co-financiering door organisaties als het NCDO en Aqua for All – fondsen te werven en om projecten te realiseren. En zo leest u ook in dit verslag weer over die projecten, de fondsenwerving en promotie in Nederland en de financiële situatie. We wensen u veel leesplezier en danken alle sponsors, donateurs, helpers in meedenken en motiveren en, niet in de laatste plaats onze Nepalese uitvoerders, voor hun bijdragen in welke vorm dan ook.

Vlissingen, oktober 2013

Stichting Ramro

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'J.A. Zanders', written in a cursive style.

J.A. Zanders, voorzitter

2. Bestuur en organisatie

In de samenstelling van het bestuur traden geen wijzigingen op. De harde kern werd opnieuw gevormd door Sjef van den Broek (bestuurslid) en Heleen van Vlaardingen (adviseur), Anja (penningmeester) en Toob (adviseur) Meerman en Jos Zanders (voorzitter) en Anneke Daane (secretaris).

Mede dankzij de vakkundige hulp van John Koolwijk kwam ook de zesde financiële jaarrekening van Stichting Ramro tot stand.

Stichting Ramro wordt in Nepal vertegenwoordigd door de heren Rajman Tamang en Biku Lal Tamang. Zij zijn respectievelijk constructiemanager en programmacoördinator. Zonder hun inzet en die van de leden van de Project Management Committees (PMC's) ter plaatse, zou de voorbereiding en realisatie van projecten niet mogelijk zijn.

De community based organisation (cbo) Shree Ramro Youthclub bewees ook in 2012 haar diensten. Financiële verantwoording werd afgelegd en voorzien van een goedkeurende accountantsverklaring.

Het bestuur in Nederland kwam in 2012 vier keer formeel in vergadering bijeen. Tussentijds werd veelvuldig per email en telefoon en tijdens andere bijeenkomsten overlegd. Met name tijdens de bestuursvergaderingen kwam steeds vaker het onderwerp 'beleid en aanpassing daarvan' ter sprake. Bezinning op 'hoe verder in tijden van crisis' enerzijds en 'hoe verder in een land als Nepal dat zich ontwikkelt' anderzijds was een belangrijk item, waarover we nog niet zijn uitgesproken.

Door omstandigheden werd het jaarverslag over 2011, inclusief het financieel jaarverslag, pas in de bestuursvergadering van januari 2013 vastgesteld.

In het verslagjaar verschenen 2 nieuwsbrieven, die digitaal werden verzonden aan een nog steeds groeiend aantal donateurs en anderszins geïnteresseerden. Daarnaast werden veel nieuwsitems geplaatst op de website (www.ramro.nl).

3. Projecten in Nepal

a. Biogasinstallaties

In 2012 werden 49 biogasinstallaties gebouwd. 13 in VDC Pokhari Narayansthan (Gimdi), 3 in VDC Mangaltar, 31 in Kharpachok. Eén installatie werd herbouwd na een aarbeving, in VDC Bolde Phediche.

Hoewel het aantal zich niet verhoudt tot het aantal van 2011 (toen werden maar liefst 150 biogasinstallaties gebouwd), mag worden geconstateerd, dat ook dit aantal een prima prestatie is. Immers, de co-financiering door het NCDO viel weg en daarmee de verdubbeling van de door Ramro geworven fondsen.

De bijdragen door de Nepalese gezinnen bleven onverminderd groot. Ieder gezin zorgt voor de aanvoer van zand en voor alle benodigde menskracht (kosten ca. 50 euro per installatie; voor de aanvoer van materialen, graafwerk en bouwwerkzaamheden). Technische begeleiding en uitvoering en onderdelen zoals het roerwerk, de gasleiding en het kookstel werden ook in 2012 weer bekostigd door de Nepalese overheid. Dit zoals steeds uit de opbrengsten van de wereldwijde CO₂ -emissiehandel.

De bouw van de 49 installaties begon in het voorjaar en kon, mede vanwege een minder heftige moesson, al worden afgerond in september. De financiële verantwoording door onze projectcoördinator Bikulal Tamang volgde snel en was nauwgezet en correct als altijd.

b. Toiletten en improved cooking stoves (ICS)

In de bestuursvergadering van maart werd uitvoerig gefilosofeerd en gediscussieerd over toekomstig beleid en ook over de vraag of van een Nepalees gezin een financiële bijdrage mag worden gevraagd voor de bouw van een toilet. Tot op heden hadden we dat niet verlangd. Wel een eigen bijdrage in de vorm van werk (veel werk) en het aanvoeren en verwerken van de materialen. Tijdens de vergadering werd besloten dat een fixed maximum bedrag van 72 euro per toilet zou worden vergoed. Voor dat bedrag zou ook een ICS moeten worden gerealiseerd. Ook de bouw instructies en bewustwordingstrainingen zouden uit dat budget moeten worden gegeven. Zodoende kon een groot aantal gezinnen worden voorzien van een toilet. Het ging om:

- 168 toiletten en Improved Cooking Stoves (ICS) in VDC Sipali Chilaune,
- 191 toiletten en ICS in VDC Kharpachok en
- 102 toiletten en ICS in VDC Mangaltar.

Een totaal budget van ruim 32.000 euro was hiermee gemoeid.

Belangrijk om te benadrukken is, dat bij elk toilet ook steeds een Improved Cooking Stove (ICS) wordt gebouwd. Stichting Ramro helpt de gezinnen die onvoldoende buffels of koeien hebben voor een biogasinstallatie met de bouw van een ICS. Hiermee worden ze ook in de gelegenheid gesteld rookarm te kunnen koken. Een ICS is een lemen tunnel, waarin hout wordt verbrand. De rook verdwijnt via een lemen rookkanaal naar buiten. De verbranding van hout in een ICS is veel efficiënter dan op open vuur waarbij veel warmte verloren gaat. Hierdoor is minder hout nodig.

De Nepalezen bouwen en onderhouden zelf de ICS. Hiervoor krijgen zij instructie van onze locale projectmanagers en van getrainde en ervaren dorpsgenoten. Stichting Ramro verzorgt het instructiemateriaal en de metalen rookuitlaat.

c. Scholen

Nirmala Primary School in Thulo Parsel:

De school is in goede handen van de Franse stichting AUM Nepal en van het Schoolmanagement, o.l.v. de Nepalees, mr. Salam Singh. Het gebouw en de inventaris worden goed onderhouden, het lesmateriaal en de lesmethoden voldoen aan de eisen die door de Nepalese overheid worden gesteld. Het lerarenkorps is op sterkte en de leraren die we regelmatig spreken, werken met plezier en enthousiasme. Een toonbeeld dus van hoe het we het graag zien.

Primary School in wardnr. 9 van Kusheswar Dumja:

Ook voor deze school geldt, dat – nadat we in januari 2011 het gebouw officieel overdroegen aan het Schoolmanagement – gebouw en inventaris goed worden onderhouden en dat lesmateriaal en – methoden voldoen aan de eisen die door de Nepalese overheid worden gesteld. Wij kunnen dus op afstand toezien en meeleven in het reilen en zeilen.

Ruim 120 kinderen uit ward nr. 9 van Kusheswar Dumja gaan dagelijks in hun eigen dorp naar school en hoeven geen kilometers (te voet) te overbruggen. Dat is ramro (goed) en dat was ons doel, toen we in 2010 de school konden laten bouwen dankzij de financiële steun van velen, waaronder De Wilde Ganzen en de Kapucijnen Monniken. Tijdens het monitorbezoek aan het dorp, door Anja en Toob, in februari 2012, bleek, dat de dorpingen zelfstandig en eigenhandig hadden voorzien in toiletten en watervoorziening voor de school.

In het verslagjaar 2012 werden geen nieuwe activiteiten ontplooid (noch in fondsenwerving, noch in realisatie) op het gebied van 'scholen'.

4. Monitoring

Naarmate projecten worden afgerond en biogasinstallaties, toiletten en improved cooking stoves worden gebouwd, wordt het belang van monitoring steeds groter.

In voorliggende jaren zijn inmiddels honderden biogasinstallaties, toiletten en ICS gebouwd en is het onmogelijk geworden om de controle op gebruik en onderhoud zelf te blijven doen. Wel zijn we van mening, dat zo'n controle van groot belang is en blijft. Dat de 'oude' installaties en toiletten (ze dateren al uit 2006) goed onderhouden en adequaat gebruikt worden, is niet alleen belangrijk voor de families zelf, maar heeft ook een positieve uitstraling op mogelijk toekomstige gebruikers in de omgeving. Duidelijk is dat controle niet langer (alleen) door bestuursleden en vrijwilligers uit Nederland van stichting Ramro kan gebeuren. Daarvoor zijn de aantallen te groot geworden en het gebied te uitgestrekt.

Het is om die reden, dat we de taak van monitoring en reporting hebben neergelegd bij de lokale Project Management Committees (PMC's). Het is aan hen om jaarlijks alle installaties en alle toiletten te controleren op gebruik en onderhoud. Bij voorkeur moet die controle bij wijze van kruisbestuiving gebeuren. Dat wil zeggen dat een PMC-member uit wardnr. 1 bijv. de controle doet in ward nr. 9.

Naast de monitoring door PMC's wordt ook gecontroleerd door bestuursleden van Stichting Ramro en diverse vrijwilligers. In februari deden Anja en Toob dit; weliswaar op beperkte schaal omdat het nu immers aan voldoende tijd ontbreekt om alle dorpen te bezoeken. In oktober waren het Marco en Ina die door de projectdorpen trokken en terugkwamen met een uitgebreide en nuttige rapportage van hun observaties ter plaatse.

Goed om te constateren en vermelden is, dat Bikulal Tamang, onze projectcoördinator, toeziet op monitoring door de lokale PMC's en dat hij hierover aan ons rapporteert.

5. Fondsenwerving en promotie in Nederland

Net als in voorgaande jaren werkte het enthousiasme van velen aanstekelijk op anderen en zo zagen we dat steeds weer mensen zich aanmeldden om 'iets te doen voor Ramro'. Daarnaast bleven veel sponsors en geldgevers ons trouw en meldden veel nieuwe zich aan.

Dankzij dat was Ramro in staat om volledig op eigen kracht, zonder de steun van co-financiers, een mooi bedrag aan fondsen te werven. Dat budget, verworven in 2012, wordt besteed in 2013. Op eenzelfde manier als in voorgaande jaren; besteden aan biogasininstallaties, toiletten en ICS en uitgaand van een eigen bijdrage zowel in financiële zin als in de vorm van 'labour', door de Nepalezen zelf. Naast fondsenwerving is ook het vergroten van onze naamsbekendheid van groot belang! Het een gaat immers niet zonder het ander.

De mogelijkheid om elke euro ook fiscaal vriendelijk te schenken, maakt doneren aan stichting Ramro extra aantrekkelijk. Natuurlijk blijft de belangrijkste motivatie om Ramro te ondersteunen, dat Nepal behoort tot de armste landen ter wereld en dat de projecten van Ramro 100% effectief zijn en in belangrijke mate bijdragen aan duurzaamheid en klimaatneutraal handelen.

Het was al mogelijk om een schenking te doen aan Ramro via een eenmalige of periodiek donatie of machtiging. Een mooie aanvulling daarop was, dat notaris mevrouw Marianne Heuvelmans te Oost-Souburg ons toezegde, om de notariële akte die nodig is voor het doen van een schenking, gratis op te maken. Meer informatie hierover is te vinden op www.ramro.nl. Een aantal giftgevers maakte inmiddels van deze mogelijkheid gebruik.

Het is bijna onmogelijk om een volledige opsomming te geven van alle activiteiten m.b.t. fondsenwerving en promotie; bovendien bestaat daarbij het gevaar dat activiteiten (en dus mensen) vergeten zouden worden. We volstaan met het noemen van een aantal bijzondere of juist heel gewone:

- Een aantal bedrijven (zoals bijv. Tandartsenpraktijk Steunenbergh, Autoschadebedrijf Van den Berg en Fysiotherapiepraktijk Nadorst) sponsort Stichting Ramro en in ruil daarvoor wordt 'reclame voor hen gemaakt' met beeldmateriaal dat in Nepal wordt 'geschoten'.
- Marloes en Marjolein maakten een prachtige film (ter plekke in Nepal) over m.n. biogasininstallaties. Regelmatig vertonen we deze film in Nederland en dat helpt bij de beeldvorming over nut en noodzaak van zo'n installatie.
- Een mooie geldprijs, gekoppeld aan de landelijke sponsoractie 'Fietsen Scoort', wordt ons toegekend door COS Zeeland. Dankzij dat zullen ook 2 werknemers van EPZ een bezoek aan onze projectdorpen in Nepal kunnen brengen.
- Annie Aalbrechtse (Mode Vanuutuus te 's Heer Arendskerke) verkoopt, geheel belangeloos, een aantal van onze Nepalese producten. De opbrengst komt volledig ten goede van onze stichting.
- de opbrengst van de EK poule van Fysiofitness De Driehoek te Serooskerke, in juni, kwam ten goede van Ramro
- In de laatste schoolweek (in juni) werd ook de jaaractie 2011/2012 op het Ostrea Lyceum in Goes afgerond. Tijdens de eindvieringen van de leerlingen van Mavo en Havo en van VWO en VMBO-BB en KB werd het eindresultaat bekend gemaakt. De jaaractie was dit keer bestemd voor Ramro en was bijzonder succesvol. In totaal werd ruim 19.000 euro bij elkaar gesprokkeld en dat mag als een record worden gezien. Wat daar allemaal voor nodig was is niet gering. Op creatieve, culinaire, sportieve, spontane en enthousiaste manieren werden sponsoracties op touw gezet. We sommen die activiteiten maar eens op:
 - De verkoop van programmaboekjes en oliebollen tijdens de brugklasshows in november
 - Het kerstgala waarvan de kaartverkoop geld in het laadje bracht
 - De Valentijnsactie die geliefden met elkaar verbond in

februari • Een Volieboltoernooi, waarbij oliebollen en volleyballen goed samen gingen • De lesmarathon in maart die maar liefst 9.000 euro opbracht • Een bakesale waarbij zowel bakkers als smullers aan hun trekken kwamen • En tot slot, in juni, een sponsor-zwemactie door leerlingen van klas 1 en 2 van de Basis – en Kaderberoepsopleiding

- De gesponsorde fietstocht van Rotaryclub Donkendaal te Roosendaal, in september, leverde Ramro 5.000 euro op!
- Het bedrag dat werknemers van EPZ (een Zeeuwse elektriciteitsproducent) op allerlei manieren bij elkaar haalden (o.a. tijdens een door hen georganiseerde Nepalweek bij EPZ, begin november) was genoeg om 10 biogasininstallaties te bouwen en 4 toiletten.
- de kerstpostactie die werd georganiseerd door de PKN in Goes, waarbij kerstpost werd gesorteerd en bezorgd door vrijwilligers. De uitgespaarde postzegels werden omgerekend en het aldus verkregen bedrag mochten we besteden aan biogasininstallaties, toiletten en rookvrije kooktoestellen.
- We stonden op heel veel markten, braderiën en fairs en gingen op bezoek bij 'Vrouwen van Nu', bij andere verenigingen, kerken en organisaties en hielden daar presentaties. Dat leverde ruim 10.000 euro op en veel naamsbekendheid. Een bedankje aan alle vrijwilliers die ons hierbij assisteerden is hier op z'n plaats.
- Een aantal (jongere) mensen besloot om maandelijks een bescheiden bedrag aan Ramro te doneren. Ook maakte een aantal donateurs gebruik van de mogelijkheid om te schenken via notariële akte. Samen bewijzen zij, dat 'veel kleintjes een grote maken'.

Het gaat te ver om alle giftgevers persoonlijk te bedanken. Onze dank gaat uit naar een ieder die ons het vertrouwen gaf en de mogelijkheid om onze doelen in Nepal te realiseren.

6. Financieel

(bedragen in Euro's)

Balans per 31 december

	2012	2011		2012	2011
<i>Vorderingen</i>			<i>Eigen vermogen</i>		
Rente spaarrekeningen	803	696	Bestemmingsvermogen per 1 januari	46.618	31.105
			Exploitatie lopend jaar	25.506	15.513
			Bestemmingsvermogen per 31 december	72.124	46.618
<i>Liquide middelen</i>					
ING	716	624			
Spaarrekening ING	1.800	6.498			
Bank Nepal	21.800				
Spaarrekening ASN	46.925	39.300			
Kas	80				
Geldverplaatsingen		-500			
	<u>72.124</u>	<u>46.618</u>		<u>72.124</u>	<u>46.618</u>

Staat van inkomsten en uitgaven

	2012	2011
Inkomsten		
<i>Giften:</i>		
Biogas	14.090	13.480
Toiletten	610	9.830
School		
Water	25	
Algemeen	36.008	13.096
Collecte kerken	2.945	
Totaal giften:	<u>53.678</u>	<u>36.406</u>
Uitgaven		
<i>Projectkosten:</i>		
35 biogas/ICS Pokhari Narayansthan	5.255	
326 toiletten/ICS Sipali Chilaune	23.497	
80 toiletten/ICS Karpachok	5.766	
13 biogas/ICS Mangaltar	1.950	
52 toiletten/ICS Mangaltar	3.748	
Khane Gau School		1.000
10 toiletten Mangaltar L09068		670
90 toiletten Mangaltar WvW2011		6.040
573 ICS (KatunjeBesi en Mangaltar)		2.865
150 Biogas+ICS (KatunjeBesi, Mangaltar, Pokhari Narayansthan)		<u>22.523</u>
	<u>40.216</u>	<u>33.098</u>
	<u>13.462</u>	<u>3.308</u>
<i>Overige kosten en inkomsten:</i>		
Heffingen	24	27
Bankkosten	139	88
Promotie middelen	618	477
Contributies en verzekeringen	77	62
Inkopen Nepal tbv verkopen	4.058	2.779
Verkopen Nepal producten	-16.176	-14.942
Rente ontvangst spaarrekening	-784	-696
Totaal uitgaven	overschot <u>-12.044</u>	overschot <u>-12.205</u>
Exploitatieresultaat	overschot <u><u>25.506</u></u>	overschot <u><u>15.513</u></u>

Bestemmingsreserve per 31 december 2012

<i>Biogas</i>	stand per 1 januari	-9.626	
	giften en subsidie 2012	<u>14.090</u>	
		4.464	
	Projectkosten biogas	7.205	
	Overheveling uit algemene giften	<u>-2.741</u>	
	Reserve biogas per 31 december	<u><u>0</u></u>	
<i>Toiletten</i>	stand per 1 januari	-5.213	
	giften en subsidie 2012	<u>610</u>	
		-4.603	
	Projectkosten toiletten en ICS	33.011	
	Overheveling uit algemene giften	<u>-37.614</u>	
	Reserve toiletten per 31 december	<u><u>0</u></u>	
<i>School</i>	stand per 1 januari	-1.581	
	giften en subsidie 2012	<u>0</u>	
		-1.581	
	Projectkosten	0	
	Overheveling uit algemene giften	<u>-1.581</u>	
	Reserve school per 31 december	<u><u>0</u></u>	
<i>Water</i>	stand per 1 januari	275	
	giften en subsidie 2012	<u>25</u>	
		300	
	Projectkosten	<u>0</u>	
	Reserve water per 31 december	<u><u>300</u></u>	(overschot)
<i>Algemeen</i>	stand per 1 januari	62.762	
	giften en subsidie 2012	38.953	
	Overige inkomsten en uitgaven exploitatie	<u>12.044</u>	
		113.760	
	Overheveling naar andere budgetten	-41.936	
	Reserve algemeen per 31 december	<u><u>71.824</u></u>	(overschot)
	Totaal bestemmingsreserve per 31 december 2012	<u><u>72.124</u></u>	(overschot)

7. Toelichting op financiële overzichten

Uit voorgaande cijfers blijkt dat het resultaat over 2012 een positief saldo kent van € 25.506. Er is desondanks in 2012 toch ook € 40.216 aan projecten besteed. Daar komt bij dat het eigen vermogen ten opzichte van 2011 is gestegen van € 46.618 naar € 72.124 ten gevolge van actieve fondsenwerving. De inkomsten zijn in 2012 (€ 53.678) gestegen ten opzichte van 2011 (€ 36.406). Grote bedragen die passen bij de ambitie van de stichting voor 2013; er zijn voldoende projectaanvragen die begin 2013 in Nepal worden afgestemd met de lokale bevolking.

Niet te vermijden kosten (heffingen en bankkosten) werden beperkt tot een bedrag van € 163,00.

Harder trekken aan fondsenwerving vraagt ook meer promotiemiddelen. De voorraad bestaande folders werd gebruikt voor het informeren van bezoekers van de vele markten, waaraan Ramro deelnam. De kosten voor inkoop van goederen in Nepal stegen van € 2.779 in 2011 naar € 4.058 in 2012. Daar stond echter een aanzienlijke verkoopopbrengst tegenover (€ 16.176). Het is duidelijk dat veel mensen bereid zijn bij te dragen door het aankopen van iets uit Nepal.

Het eigen vermogen per 31 december 2010 is zoals in voorgaande jaren uitgesplitst naar verschillende bestemmingsreserves. Een groeiende algemene bestemmingsreserve was in voorgaande jaren waar te nemen. In 2012 zijn projectreserves aangevuld uit de algemene bestemmingsreserve.